

Energistyrelsen

Notat om energispareindsatsen

Kontor/afdeling

Systemanalyse, Energieffektivisering og Global Rådgivning

Dato

9. november 2017

J nr. xxx

PB/

Oliebranchens fremtidige energispareforpligtelser

Baggrund

Det fremgår af aftalen om afskaffelse af PSO-afgiften af 17. november 2016, at "der indledes drøftelser med oliebranchen med henblik på at øge oliebranchens forpligtelser fra 2018 med afsæt i branchens andel af energiforbruget".

Disse drøftelser blev indledt i juni 2017 med et møde mellem EOF, Energi-, Forsynings- og Klimaministeriets departement og Energistyrelsen.

På dette møde blev det aftalt at nedsætte en arbejdsgruppe med repræsentanter fra EOF og Energistyrelsen, som skulle belyse en række tekniske forhold i forbindelse med en evt. øget energispareforpligtelse for olie. Dette notat udgør afrapporteringen fra denne arbejdsgruppe.

Nuværende forpligtelse

Der er ikke i dag en lovhjemmel, som giver mulighed for at pålægge oliebranchen en energispareforpligtelse, men branchen har frivilligt påtaget sig en forpligtelse, senest i energispareaftalen af 16. december 2016. Forpligtelsen er i 2016 og 2017 på 0,28 PJ.

Størrelsen af forpligtelsen er fastsat efter forhandling med udgangspunkt i salget af fyringsolie. Forpligtelsen er således ikke – som det er tilfældet for de øvrige energiarter - beregnet, som 3,18 pct. af det korrigerede endelige energiforbrug af fyringsolie. Udviklingen i forpligtelsens størrelse afspejler, at forbruget af fyringsolie, siden olieselskaberne i 2006 frivilligt indtrådte i Energispareaftalen, er faldet fra cirka 930.000 m³ til omkring 330.000 m³. I perioden har der desuden været en række offentligt støttede indsatser, der specifikt har rettet sig mod udfasningen af oliefyr,

I den gældende aftale indgår bestemmelser om, at olieselskabernes mål indekseres ud fra salget af fyringsolie i 2014.

Energistyrelsen

Amaliegade 44
1256 København K

T: +45 3392 6700
E: ens@ens.dk

www.ens.dk

Olieforbruget og dets fordeling på energiarter

Arbejdsgruppen har taget udgangspunkt i olieforbruget i 2015, som er det seneste år, hvor der foreligger en færdig energistatistik. Gruppen har dog også inddraget EOF's data om fordeling af salget i 2016. Fordelingen af olieforbruget i 2015 fordelt på kategorier og sektorer fremgår af tabel 1. Det skal bemærkes, at olieforbruget til transport ikke er en del af Energispareaftalen, og derfor ikke har indgået i analysen.

Tabel 1: Endeligt energiforbrug af olie i 2015

TJ	Husholdninger	Handel og service	Landbrug og skovbrug	Fiskeri	Fremstillings- erhverv	Bygge og anlæg	I alt ekskl. transport
LPG	773	383	186	12	914	70	2.337
Motorbenzin	885		60	0	6	7	958
Petroleum	10	5	0		18	0	32
Gas/dieselolie	8.774	2.286	13.772	5.193	2.508	4.739	37.272
Heraf fyringsolie							12.141
Fuelolie	15	21	70		1.766		1.872
Spildolie	658				33		691
Petroleumskoks		4	1		6.570		6.575
I alt	11.115	2.698	14.090	5.205	11.814	4.816	49.738

Kilde: Energistatistik 2015

Hvis olien skulle have en årlig forpligtelse på 3,18 pct. af det endelige forbrug af olie, ville det, som det fremgår af tabel 2, svare til et årligt mål på 1,58 PJ.

Tabel 2: 3,18 pct. af olieforbruget i de forskellige sektorer

PJ	3,18%
Husholdninger	0,35
Handel og service	0,09
Landbrug og skovbrug	0,45
Fiskeri	0,17
Fremstillingserhverv	0,38
Bygge og anlæg	0,15
I alt	1,58

Kilde: Beregnet ud fra tal i tabel 1

Som det fremgår af tabel 1 er langt det største olieforbrug i produktionserhvervene, hvor olien anvendes til procesformål, samt til drift af maskiner mv., herunder traktorer, andre landbrugsmaskiner, entreprenørmaskiner, fiskekuttere mv.

Ca. 40 pct. af fyringsolien anvendes til boligopvarmning, og ca. 60 pct. til bygningsopvarmning i landbrug, handel og service samt procesvarme i industrien.

Bortset fra LPG anvendes stort set alle de øvrige olieprodukter i produktionserhvervene og i mindre grad i handels- og serviceerhvervene. Det betyder, at en evt. forpligtelse i forhold til al olieforbrug (ekskl. transport) primært vil belaste produktionserhvervene.

Det må antages, at olieselskabernes omkostninger til opnåelse af et større energisparemål må blive overvæltet i priserne for de forskellige produkter. Ud fra de gældende markedspriser til opnåelse af de nuværende energisparemål er det arbejdsgruppens vurdering, at en forøgelse af energisparemålet for olieselskaberne fra 0,28 PJ til 1,58 PJ vil øge olieselskabernes omkostninger til energispareindsatsen med cirka 150 millioner kroner og dermed de samlede omkostninger med mindre de andre branchers mål reduceres tilsvarende.

3,18 pct. af forbruget for fyringsolie svarer til 0,39 PJ. Hvis fyringsolie isoleret blev pålagt en øget forpligtelse svarende til 0,39 PJ vil det ud fra ovenstående forudsætninger pålægge fyringsoliekunderne en yderligere omkostning på cirka 10 millioner kroner.

Tabel 3 indeholder en beskrivelse af anvendelsen af de forskellige olieprodukter samt en vurdering af hvem der er leverandør.

Tabel 3: Anvendelsen og leverandør af de forskellige olieprodukter

Produkt	Anvendelse	Leverandør
LPG	Husholdningernes forbrug af LPG er i form af flaskegas, der primært anvendes til fritidsbrug, havegrilling, ukrudtsafbrænding og tilsvarende. I industrien, handel og service er en stor del af forbruget til procesvarme og tilsvarende. En del af forbruget er også i form af flaskegas til for eksempel tag- og vejbelægning	100 % af forbruget leveres af medlemmer af EOF
Motorbenzin	Forbruget i husholdninger, som virker meget stort, er i energistatistikken beregnet som en andel af salg fra tankstationer. En del er forbrug til plæneklippere, motorsave og tilsvarende motoriseret udstyr.	100 % af forbruget leveres af medlemmer af EOF
Petroleum	Anvendes til opvarmning. Meget af forbruget i husholdningerne er	100 % af forbruget leveres gennem medlemmer af EOF, men

	til små mobile petroleumskaminer og lignende, der anvendes som supplerende varme i sommerhuse og tilsvarende. Meget af indkøbet sker gennem byggemarkeder og lignende.	salget til slutforbrug er ikke fra et medlem af EOF
Gas/dieselolie udover fyringsolie	En stor del af forbruget sker i landbrugssektoren – cirka 1/3 – i form af landbrugsdiesel til traktorer og andre landbrugsmaskiner. Andre store forbrug er marinediesel til fiskekuttere, diesel til entreprenørmaskiner og øvrige maskiner i industrien og handels og serviceerhvervene, der ikke bruges til vejtransport.	Bortset fra marinediesel til fiskekuttere, så leveres 100 % af forbruget af medlemmer af EOF. En mindre del af forbruget af marinediesel leveres af medlemmer uden for EOF's medlemskreds. Det er med det foreliggende datagrundlag ikke muligt at opgøre det mere præcist.
Fyringsolie	Forbruget fordeler sig på cirka 40 % til boligopvarmning og 60 % til bygningsopvarmning i landbrug, industrien og handel og service, samt som procesvarme i industrien	100 % af forbruget leveres af medlemmer af EOF
Fuelolie	Forbruget af fuelolie er koncentreret hos få større virksomheder. Anvendes som procesvarme.	Cirka 2/3 af forbruget leveres af medlemmer af EOF. Den sidste 1/3 importerer virksomhederne selv eller køber fra olieselskaber uden for EOF's medlemskreds
Spildolie	Husholdningernes forbrug vurderes at være i større varmeblokke i boligejendomme. Spildolie er brugt smøreolie og tilsvarende, der ikke er egnet til regenerering til ny smøreolie	Leverancen sker gennem de etablerede indsamlingsordninger for spildolie. EOF's medlemmer er ikke direkte involveret i indsamlingen og salget af spildolie
Petrokoks	Forbruget af petrokoks er koncentreret på en enkelt energiintensiv virksomhed.	Virksomheden står selv for importen.

Hvem leverer de forskellige olieprodukter og hvem skal dermed have en evt. forpligtelse?

Leverandørerne af de forskellige olieprodukter fremgår af tabel 3. Som det fremgår viser arbejdsgruppens analyser, at EOF's medlemmer ikke er involveret i leveran-

cer af petroleumskoks. Forbruget heraf er koncentreret hos én større virksomhed, som selv står for importen.

Analysen viser også, at forbruget af fuelolie er koncentreret hos få større virksomheder, hvoraf kun en del leveres af EOF's medlemmer. Hvis fuelolie, som leveres af EOF's medlemmer, blev pålagt en energispareforpligtelse vil disse virksomheder forholdsvis let selv kunne forstå importen af fuelolien eller selv blive godkendt som lagerpligtige virksomheder og dermed slippe for energispareforpligtelsen. Alternativt kunne andre leverandører uden for EOF's medlemskreds overtage leverancen, idet de opnår en konkurrencefordel ved ikke at være pålagt en energispareforpligtelse. Det vil af konkurrencemæssige hensyn være betænkeligt.

De øvrige olieprodukter leveres i dag fortrinsvis af EOF's medlemmer, men med en større forpligtelse kan der evt. opstå et incitament til, at virksomhederne, der forbruger olieprodukter, finder alternative leverancer.

Forbruget af petroleumskoks og fuelolie udgjorde i 2015 ca. 15 pct. af det samlede olieforbrug (ekskl. transport), jf. tabel 1. I 2016 var denne andel steget til knap 20 pct.

Hvis petroleumskoks skal omfattes af en energispareforpligtelse, vil denne skulle pålægges forbrugerne heraf. Tilsvarende til det være nødvendigt at virksomheder, som ikke køber deres fuelolie hos medlemmer af EOF, får en direkte energispareforpligtelse.

En udmøntning af en energispareforpligtelse i forhold til al forbrug af olie vil således kræve, at den ikke blot omfatter olieselskaber, men også forbrugere af olie, som enten selv importerer eller på anden måde selv står for forsyningen. Det vil medføre reguleringsmæssige komplikationer, og det kan politisk være vanskeligt at pålægge store energitunge virksomheder en energispareforpligtelse.

Lovgrundlag

Det er vurderingen, at olieselskaberne ikke frivilligt vil påtage sig en større energispareforpligtelse baseret på øvrige olieprodukter. Det ville skabe en ulige konkurrence mellem nuværende medlemmer af EOF og leverandører af olieprodukter uden for EOF's medlemskreds. Tilsvarende ville det give et incitament til at stå uden for brancheorganisationen. Endelig vil det åbne op for uhensigtsmæssige forsyningsstrukturer på markedet for olieprodukter, hvor virksomheder fik et incitament til selv at stå for import af deres forbrug af olieprodukter.

På den baggrund har udgangspunktet for arbejdsgruppens analyse været, at en øget energispareforpligtelse for olie vil kræve, at der etableres en lovgivning, der pålægger olieselskaberne en energispareforpligtelse på tilsvarende vis, som der i

dag er lovgivning, der kan pålægge net- og distributionsselskaberne inden for el, naturgas og fjernvarme en energispareforpligtelse.

Som nævnt er der i dag ikke en lovhjemmel, som giver mulighed for at pålægge olieselskaber samt leverandører og forbrugere af olie en energispareforpligtelse. Der eksisterer ikke, som på el-, gas- og fjernvarmeområderne, en olieforsyningslov, hvor der kan indføres en energispareforpligtelse. Der vil derfor enten skulle udarbejdes en ny lov eller også skal en energispareforpligtelse indføres i en gældende lov, som f.eks. lov om bæredygtige biobrændstoffer og om reduktion af drivhusgasser (biobrændstofloven).

Det er vurderingen, at udarbejdelsen af en lovhjemmel, som giver mulighed for at pålægge ikke bare olieselskaber, men også forbrugere af f.eks. petroleumskoks og fuelolie en spareforpligtelse, vil være forholdsvis kompliceret. Et nyt lovgrundlag vil derfor under ingen omstændigheder kunne træde i kraft fra 2018. Det er vurderingen, at et gennemarbejdet lovforslag tidligst kan træde i kraft medio 2019 og sandsynligvis først fra 2020.